

Ese de doue ori in septembra
Joi-a si Domineca.

Pretiul pentru Austria
pre anu intregu . . . 10 fl. v. a.
„ jumetate de anu 5 fl. v. a.
„ trei lune . . . 3 fl. v. a.

Pentru Romania si strainetate
pre anu intregu . . . 14 fl. v. a.
„ jumetate . . . 7 fl. v. a.
„ trei lune . . . 3 fl. 50 cr.

CONCORDIA.

DIURNALU POLITICO SI LITERARIU.

REVISTA POLITICA.

Pest'a, 26. faur., 10. mart. 1866.

Se intaresce de tote părțile că conferinția pentru afacerile României se va reuni de a buna sâma la Paris. Ea se va compune eschisiv d'in representantii poterilor ce au semnat tratatul de Paris, la 1856, prin urmare si a lui Italiaie.

Guvernul provizoriu de Bucuresci cere, precum se dice a fi representatul prin delegati insarcinat a aperă caușa României. Acum an-tâi-a-si data cefim acsta noutate; dorim ca să fie adeverata si ca marile poteri dandu locu delegatilor romani in conferinta, să nu mai decida ele singure a supr'a sortii viitorie a României, ci se asculte pre representantii ei cari cunosc dorintă generale a tierei.

Unu telegramu alu „noului Fremdenblatt“ incunoscintie că ostirile rusesti la fruntarile României s'au immultit cu 6 legioni de casaci. De la Iasi se semnalisa o scire forte superacosa, că se face mare agitatiune in favoarea candidaturei ducelui de Leuchtenberg, si că d'in acesta causa se accepta ostir de la Bucuresci pentru impedecarea vre unei turburări intru acelu scopu. Unu cordonu de ostiri românesci s'au asediati a lungul Prutului.

Unu telegramu d'in Constantînopolie cu datu d'in 3. martiu vestește că intr'o conferinta, ce tienura solii poterilor garanti, Ali Pasiu ar fi declarat că prin detronarea lui Cusa se nimicesce ipso facto Unirea Principatelor romane, si se restoresce statul de mai nainte. A fara de aceste mai dede turculu si alta declaratiune necalita, a nume că guvernul turcescu folosindu-se de dreptul său (?) va trame la Bucuresci unu comisariu turcu, delegat d'in partea poterilor garanti, care, pana la numirea (dora alăgera? va fi disu turculu. R.) noilor Principi (?) va luă in manile sale frenele guvernului provizoriu. La propusetiunea solilor de a se accepta instruitiunile ce au să primesca in scurtu de la guvernele respective s'a determinat a nu se face nemica de ocamdata. Noi credește că asemenea actu de ingereantia si de vatemare a nedependîntiei si autonomiei interne a României nu se va comite. De altmintera daca Turculu in orbă sa ar insiste si poterile garanti s'ar invol la asemenea fără de lege, guvernul României ba tota tierăa ca unu omu va redică opusetiune protestandu in contră unui actu ce nu s'ar potă justifică de felu. Unirea principatelor romane e mai adancu inradecinata in înimă poporului intregu de cătu ea să mai sufere ruptură politică intentata de Turculu si dorita de un'a său doue poteri dusmane României. Sumutiaturele Russiei nu voru isbuti a impinge pre romani la ratecire. Revolutiunarii d'in România să aiba grige ca să nu cada sub blastemulu posteritatii. Ei detronandu pre Cus'a au declarat că mantuira patria, acum dara porte flămur'a națiunale innaltu si să nu se patedie cu lasitate său chiaru cu vendiare. De la omenii ce stau asta-di in fruntea tieri se pretinde cu totu dreptulu ca să dove desca lumii că revolutiunea romana d'in 23. fauru, nu e lucru boerescu purcesu d'in ambi tioni personali ci d'in patriotismulu celu mai curatu. Liberalii cari inca de multu se coali sase cu boerii sunt responsabili națiunii de faptele lor. Ei au detorintia strinsa a veghiă cu ochi ageri a supr'a toturor uneltrilor boeresci si a li pune pădeca indata ce ar observă că boerii tientescu a servit ori de instruminte vile in manile strainilor, ori a se folosi de impregiurări pentru multiumirea ambitiunilor sale personali. Agitatiunile d'in Moldov'a in favoarea lui Leuchtenberg, — ceea ce se pare a avea ore-si care temeu, de ora ce e lucru con statat că guvernul provizoriu au luat mesuri exercitive tramitiendu acolo ostiri si unu comisariu cu plenipotintia, — sunt semne invederate că politica rusesca au si gasit intre boeri, —

pote fi dora că si in clerus, — instruminte inde mandante destulu de vile spre a se rusină cu pat'a vendiării de patria si națiune.

Avemu să înregistremu unu faptu imbu curatoriudreptu dovada despre inaintarea causei națiunalitătilor chiar si in sânumu acelor cércuri unde pana acum se observă o nepasare totale daca nu tendinție contrarie principiului de națiunalitate. Cu atâtua mai insematu ni-se pare lucrul cu cătu initiativ'a facuta in cestiunea amintita au esitut asta data de la omeni cari nu toti se tienu de națiunalitatea in a care-a favore voru să lucre si d'intre cari unii sunt si de acei-a cari se dicu a fi magiari cu sentiminte. In 8. martiu, la locuindu depu tatului d'etale Bernardu Ulm a nu se adunara cam la 25—30 ablegati, representanti ai cér curilor alegatorie slovace d'in Ungaria superiore. Dep. Cubit'a propuse a se face prin ablegatii slovaci o motiune in dîeta cu scopu de a colcură pentru deslegarea cestiunii de națiunalitate spre multiumirea cuviincioselor pretîn sîuni a osebitelor popore d'in Ungaria. In in tielesulu acestei motiuni cas'a representantilor să numesca fără intardiere o comisăna insarcinata a pregatit proiectul de lege in asta privintia. O viua desbatere s'au incinsu a supr'a acestei propusetiuni. Unii diceau că nu ar fi oportunu ca să faca chiaru representantii cér curilor slovace motiunea amintita, precandu altii afirmă cumca chiaru acesti representanti ar fi elementul celu mai potrivit in delat'a cestiune de națiunalitate si că initiativ'a d'in parte-le ar fi preafolositoria. „Corespondint'a pestana“ carea aduse la publicitate acestu lucru insema cu recunoscintia că representantii cér curilor slovace au purcesu d'in punctul de vedere alu unitătii si intregetătii Ungariei. Precum adauge acelu diurnal, conferinta acăstă nu avu inca rezultat si că spre acestu scopu se va mai contnuă. Salutam acestu pasu menitu a ne apropiă de impaciuire. Elu e dovada noua despre vitalitatea principiului, a carui-a realisare, dupa convîngerea nostra descoperita mai adese ori, e numai o cestiune de tempu. Pasulu representantilor slovaci, de la cari noi nu sperăsemu inca aceste semne de viétia, adeveresc ceea ce mai disesemus noi alta data că principiul de națiunalitate „vires acquirit eundo.“ Credește că acestu adeveru au petrunsu si înimele deputatilor magiari si că înimele astfelu imprumutatu petrunse de nece sitatea multiumirei si infratrei voru aduce rezultatele dorite inca sub decursulu acestei sesiuni.

Pest'a 10. martiu 1866.

Combinandu o. nostri cetitori vorbirea d. Gozsd a publicata dupa stenografu autentice in nrulu 15. alu diuariului nostru, cu instru ctiunea ce-i s'a datu d'in partea insotirei ablegatilor romani — pră usioru se voru fi potutu convinge, cumca d. Gozsd asta data nu si-a implinitu cu scumpetea receruta misfunea sa intru executarea vointiei nostre. Dupa instru ctiunea ce i-s'a datu, DSA ar fi fostu detorius să dica si ace'a că: „nevoindu noi a lungi si complică desbatere si greutătile la pertraptarea adresei, astadata ne sentim intr'atâ'a odihnită, si nu aflâmu nici de lipsa nici oportunu repetirea amendamentelor nostre d'in anulu 1861.“ Afara de aceste d. Gozsd a smintit intru alăgerea tempului, că-ci momentulu si ocașunea candu a vorbitu a fostu reu alăsa, si nici de cătu potrivita pentru declararea acăstă. Pote dora, cumca prin impregiurarea ace'a, că a inceput a combatte amendamentulu lui Stratimiroviciu i s'a schimbatu cursulu ideilor, uitandu in modulu acestă a aminti tote căte avea, căte era detorius in sensulu instructiunei a le dice; că-ci interesulu nostru națiunale nu poate fi contrariu cu interesul serbilor si al celor alalte națiunalităti, si e lucru pră greu a figură ca romanu bunu si a nu sprină intere-

Prenumeratună se face la Tipografia Trattner-Caroliană in strat'a domnesca Nr. 2, era corespondintele la Redactarea diurnalului S trăta „Scol'a Reale“ Nr. 6, unde sunt a se adresă tote scrisorile ce privesc administratiunez, specifiante, etc.

Scrisori nefrancate si corespondintie anonime nu se primesc. Scriptele nepublicate se voru arde.

Pentru insertiunea publicatiunilor au a se respunde 10. cruceri de linia. — Pretiul timbrului imp. reg. a 30 cr. pentru una publicare, e a se tramite doadă cu insertiunea, altmire nu se primesc. Una nu singurăteu costă 10 cr. v. a.

sul celor-alalte națiunalităti, ba tocma a-lu si combate. In caușa națiunale trebue să simu solidari nu numai intre noi, ci si cu cele-alalte națiuni sorore, cari voiesc a-si castigă drepturile națiunali; noi trebue să ne sprinim unulu pre altulu cu poteri unite, ca să simu tari, si prin acăstă să ne potem eluptă totă ce ne competu dupa dreptate, ecuitate si fratiatate.

D. Gozsd a se scusa, că inainte de a fi vorbitu in dfeta, a arestatu si a si cetețu conceptulu vorbirei sale compusu in limb'a magiara inaintea dd. Ant. Mocioni si V. Babesiu, cari l'au aprobatu. Standu lucrul asiè, escusarea d. Gozsd s'ar potă continua cam in modulu urmatoriu. Dupa ce d. Gozsd a vorbitu in numele ablegatilor romani, si de ora ce instructiunea, conformu carei-a a avutu să vorbesca, s'a compusu prin d. Babesiu, daca n'a vorbitu d. Gozsd in sensulu instructiunei: detorintă principale a fostu a d. Babesiu, ca din sulu se suplinescă in parlamentu cele ce a remasă d'iu vorbirea d. Gozsd. Poftim fratiilor! ca nu numai in sânumu insotirei nostre, ca in oresicare engere Reichsrath ci si in publicitate in parlamentu se simu devotati causei nostre; nu se tema nimene că prin zelulu națiunale, va perde gratia si favorulu fratiilor magiari, că-ci ei in parlamentu toti suntu petrunsi de ide'a lipsei de a indestul dupa dreptate si fratiatate tote pretensiunile deosebitelor națiunalităti; ei suntu gața fără pericolarea intregitătierii tierii — ce si noi contestăm — a ne da si noue partea ce ni compete, si n'oru avé nici o banuila daca noi cu barbatie dar totudeodata cu cuviintă receruta ne vomu redică la tempulu său grajilu nostru, ei ne voru laudă curagiul nostru, er' d'in contra si ar' bate jocu de slabitiunea nostra si ne-amu perde respectulu, ce l'amu castigatu cu portarea nostra d'in trecutu. Nimene nu sente mai bine decătu frati magiari necesitatea impaciuirei, indestulirii nostre, că-ci prin tar'a nostra voru fi si ei tari; deci dara să ne apropiăm unulu catru altulu cu confidintia, si cu tota sinceritatea, să le spunem unde ne dore, unde e ran'a, ca să se pota vindecă.

In urm'a acestor'a afu de lipsa a face nisice reflesuni la epistolele scrise d'in Pest'a in nrulu 14 alu Telegrafului romanu. Tenerulu corespondintă dice intre altele că pre Stratimiroviciu l'a combatutu nu numai Gozsd ci si eu. D'in vorbirea mea comunicata in nrulu 14-lea alu Concordie on. publicu s'a potutu convinge despre contrariu. Eu n'am combatutu pre Stratimiroviciu ci am lamenit conceptulu de națiunalitate, si amu aflatu cu cale tocma atunci a combatte asertulu condepitatului magiari Kerkápoli, care denegase romanataea fratelui Vladu dându adeca intre altele că Vladu na ar' fi in dîeta romanu, ci magiari.

Coresp. Tel. rom. dice mai departe: „Noi, (căti suntem?) ce e dreptu n'amu si dorit u să vedem pre nici unu ablegatu romanu, ocupandu locu intre conservativi, s. c. l. insc. nu potem luă in nume de reu celor doi ablegati romani adecu Aloisiu Vladu si Sigis. Popu, că occupa locu pe bancile conservativilor, că-ci densii urmează convingerei, că noi mai curendu si mai multu potem castigă cu conservativii, carii suntu acum la potere, si posiedu increderea Domnitorului.“

D'in cuvintele aceste seducatorie de opinione publica, cetitorii stimatului diurnal ai Telegrafului, ar' potă conchide, cumca pre bancile de-a drept'a nu cuprindu locu d'intre romani alti ablegati, de cătu eu si consotiu si vechiulu meu amicu Vladu. Nu-e asiè! Acă siuedu cu exceptiunea dloru Ant. Georg, Ales. Mocioni, Sig. Popoviciu si Simeonu Papari cuprindu locu in partea stanga intre partidă Giti-ano-Tisa-iana si afara de fratele P. Mihali, Fauru, Véghső si Vascoovică cari tare apropiati de partea drepta, siuedu pe bancile lui Deacu — dicu cu exceptiunea ace-

mtiu politicu in adeveru remarcabile? Pusa in afara de tarile impulsuni ale politicei Europene, redusa la o actiune secundaria in joculu marilor poteri, independentia micelor State nu are si nu poate avea alta regula si altu scutu de catu observarea rigurosa a legilor si a Constitutiunelui. Astu-felul Belgia a potutu se traiasca, se se marasca si se prospere. Numai prin aceasta onesta politica suveranului ei, a devenit Nestorele suveranilor Europei; Elvetia chiaru n'a remas o republika in medilocul monarcielor Europei, de catu prin respectul legilor pentru institutiunile sale seculare.

Intr'unu cuventu, omenii politici cari au compus constitutiunile Romaniei cerusera, ca garantia a viitorului loru, observarea acestoru patru conditiuni urmatoare:

Autonomia;
Unire;
Guvernul constitutiunale;

Principe strainu.

Ei cereau autonomia, pentru ca o tiera nu poate trai liberu de catu suptu regimulu legilor stabilit de catra ea insa-si.

Unirea, pentru ca ea numai potea se unescă in unu singuru manunchiu poterile viue ale Principatelor.

Guvernul constitutiunale, pentru ca elu acordă, dupa lungi ani de arbitrariu si de jafu, publicitatea disusunie si controlulu ce reclamau cu mari strigate poporatiunire.

Alègerea unui principe strainu, peatru ca cu re'nturnarea familierlor principatelor, Romania se temea de re'nturnarea acelor guverne ale bunei placeri cari o apesaseră atat'a timpu.

D'in aceste patru conditiuni fundamentali constitutive, trei au fostu acordate si probaramu ca Adunarea romana le-a intielesu cu prisosu si observatu cu religiositate. O singura conditiune numai pentru minutu, fu inlaturata, caci Conventiunea si juramentul principelui Cuza suntu de fatia spre a demonstra ca elu nu indeplinesce de catu unu internum, si acesta singura amanare deschide porta la tote nefericirile de cari se temea patriotismul romanu. Se amana pentru o alta epoca numirea unui principe strainu; Principatele fura invitata a face o alegere nationale, si avemu acumu se vedem ce a devenit Romania in man'a principelui Cuza.

Principele Cusa.

IV.

Ce era principale Cuza inaintea alegerii d'in 24. ianuarie 1859? Unu simplu colonel moldavu, care de sigur nu se socotea intre capii emininti ai tierei, se poate inse dice, fara a atinge amorul seu propriu, ca numirea sa facu se apara pe seen'a politica unu personaj care la Rom'a s'ar fi numit u omu nou.

Autoritatea sa era absoluta nula. Afara de asta unde ar' fi potutu elu s'o capete?

Ore la Paris? In adeveru elu a fostu aici; daru, daca a studiatu, cata se marturimu ca nu a prea sciutu se faca a reesi superioritatea studiilor sale, caci inturnarea sa in Moldova ni-lu areta perduto in trele stelele de a dou'a ordene, ca se nu dicem nebulose.

Ore in armata? Nici odata elu nu a facutu se rosu parte d'intra'nsa, si acestu gradu de colonelu care i-placea se-lu-iae cu vanitate, nu-lu datoria de catu favorilor multiplicate ale caimacamulu Vogoride, alu carui partisanu se facuse elu.

Ore in administratiune? Nici odata elu nu ocupa primele pusetiuni, si statele de servicie ce avea de aretatu, inaintea alegerii sale, nu ne amintescu de catu repedea sa trècere la prefectura de Galati, si la unele d'in directiunile ministeriului de interne.

Cum se opera dura asta alègere miraculosa si neasteptata care ne areta, de adi pana mane, unu omu urecandu-se, d'in ultimele renduri ale une adunari, pe tronul tieri sale? Tienemu se spunem aci, caci asta curiosa istoria merita se compua unulu d'in cele mai curiose capitule ale emancipatiunii romane.

Era in primele dile ale anului 1859. Moldovi si Romania erau in fèrber. Tote ambitiunile stau ca pàndă. Era vorba de se numi ambii capi ai Moldovei si Romaniei, si pericolul pe care voiau se-lu-inlature patriotii romani cerendu unu principe strainu, se areta deja pe orizonte. Se intrecea cari mai de cari d'entre Bibesci, Sturzesci si Ghici se faca a triumfa candidatura loru.

Asta esplosiune de ambitiuni sgomotose concentrata atentiunea toturor spiretelor asupra primilor competitori, cari nu cugetau, d'in parte-le, de catu a imulti numerulu partisaniilor loru. Asta uitare completa despre drepturile personelor de alu doilea si alu treilea rang facu se tiesnesca printre acesti d'in urma unu fulgeru de geniu.

— Ei ce! striga unulu d'in ei, in un'a d'in adunareloru, noi amu voitu se nemicim boiaria si gubernul seu arbitrariu, cerendu unu principe strainu, si éca-o pe capulu nostru mai infocata, mai inversiunata de catu totu de-un'a! Nu suntemu noi ore domnii?

S'e votamu pentru unulu d'in noi, si Romania este mantuita!

Idee'a era justa, si in acestu centru patrioficu, ea fu primita cu transporturi de entuziasmu. Dara nu era numai in destulatu a produce o ideea justa, cata se o faca a triumfa, si ca se ajunga la acesta victoria, comitetul pigmeilor prinse cu ghibacia in o cursa comitetul gigantilor.

Mai antaiu de tote adunarea decise ca candidatul alesu printr'ins'a se nu fia proclamatu, si ca se pastreze secretulu absolutu asupra acestui votu se alese unu absente.

Ast-felul colonelulu Cuza s'a gasit, fara scirea lui, candidatulu si alesulu majoritatii.

Mediu-loculu ce intrebuintiedia comitetul spre a capeta adesunie principalilor pretendenti si partisaniilor loru fu imprumutatu de la artea celei mai ingeniose diplomatie. Ambitiunea se prinse in cursa vanitatii.

Delegatii se presentara sucesivu la tote persoanele importante. Admisii la unulu d'in competitori, ei tieneau acestu limbagiu:

— Noi reprezentam o adunare ai carerii-a membru cu totii s'au indatoratu a vota unu candidat alesu de catra ea, si venim pe fatia a ve cere adesunie vostra publica si semnata pentru estu candidatul. Noi nu vi-lu vomu face cunoscutu de catu dupa ce vomu cepeta semnatur'a vostra, dara se fi-ti multumiti numai a sci ca alesulu nostru nu este neci Bibescu, neci Mavrocordatu, neci Balanescu neci Ghica, neci . . . .

Audindu ca se departeza personele de cari se temea mai multu, competitoriul si-dicea naturale ca candidatul astei numerose adunari nu poate fi de catu elu insu-si, si da cu grava semnatur'a sa.

Acela-si viclesiugu producea acela-si efectu la adversari, si toti, audindu, dupa ce semnaseră, ca li se numesce colonelulu Cuza, scoteau pe rendu neterminate aclamatiuni de mirare, de surprindere si chiaru hohote de risu.

Si astu-felul la 5 ianuarie 1859. in sal'a Flefantului, la Jasi, alegatorii Moldoviei proclamau suirea pe tronu a colonelului Cuza.

Si nu ne indoim a proclama ca vediendu amanarea alegerii unui principe strainu, asta era o inspiratiune generosa, patriotica — diba, si d'in care poate se esa libertatea, marirea si prosperitatea Principatelor-Unite.

Ar' fi fostu libertatea, daca colonelulu Cuza aru fi potutu se si-aduca aminte ca, alesu spre scerge pana la cea mai mica urma a absolutismului, d'in trecutu, nu ar' fi intrebuintiatu totulu spre alu reconstitui in person'a sa.

Ar' fi fostu marirea, daca, dupa exemplulu acelor cetatiani integri pe cari Elvetia si uniunea americana i-aducu la guvernul tierelor loru, ar' fi sciutu se intieluga ca e mai pretiosu pentru unu populu respectulu legilor si institutiunilor, de catu drumulu batutu alu aventurelor si intrigele aplecarilor personali.

Ar' fi fostu prosperitatea, daca in locu de a usa fortele poterii spre destructiunea Conventiunii care o fundase, ar' fi consacratus legitim'a sa influintia, a regenera Romania prin instructiune, comerciu, industria, agricultura si ace'a politica a muncei careia Belgia detoresce aflarea sa asta-di in antaiul rendu alu națiunilor civilisate.

Ar' fi fostu, in fine, independentia recunoscuta, consolidata, inradecinata, daca, in locu de a impinge ordinea pana a nu vedea ca intrigandu pentru d'insulu, nu intriga in realitate de catu pentru Rusia, colonelulu Cuza ar' fi sciutu se se patrundia de asta veritate elementaria, ca mantienudu Conventiunea, da nationalitatii romane garantia marilor poteri ale Europei, pe candu sfasiandu tractatele, elu nu ajungea vrendu nevrendu de catu er' a repune Principatele in orbita politicei rusesci.

Idee'a era justa, o repetim, dura alègerea era deplorabile, si, a dou'a di dupa numirea sa, colonelulu Cuza, precum o vomu proba, nu aducea la potere de catu o personalitate mediocra si o vanitate imensa.

Domnule Redactoru!

Amendmentul cel'a facutu deputatulu Iosif Hodosiu la aline'a 39. d'in proiectul de adresa in privintia Transilvaniei, si cuventarea cu care in 23. febr. a. c. si-a motivat acelui amendmentu, a datu ansa la unele vorbe neintelese, si la unele corespondintie malitiouse, si expresiuni frivole in diurnale.

Dicu unii, ca amendmentul lui Hodosiu, nici n'a fostu facutu la loculu seu — o marturisim, ca nu o pricepemu; pentru ca, in totu proiectul de adresa, cine lu-cetesce cu atentiune, nu credu ca va afla altu pasagiu, unde se vorbesca

despre relatiunea Transilvaniei fatia cu Ungaria de catu chiar' aline'a 39.; — poate, mai la loculu seu ar' fi vorbitu Hodosiu atunci; daca facea ca Gozsd, se vorbesca la aline'a 16., candu trebuia se vorbesca la aline'a 35., si se fia vorbitu alta de catu aceea ce ar' fi trebuitu se vorbesca. Era ca n'ar' fi vorbitu la tempul seu — asta o concedem; ca intr'adeveru dupa politica unor'a Hodosiu ar' fi trebuitu se accepte cu amendmentul seu nu numai pana ce s'a finit u desbaterea generale ci pana ce s'ar fi finit u desbaterea speciale si s'ar' fi primitu totu proiectul de adresa, ba pana s'ar fi spartu d'et'a! si apoi se-si faca amendmentu — ca atunci ar' fi fostu chiar' la tempul seu!! Cumuna Hodosiu nu si-ar' fi motivat bine amendmentul seu — inca se poate. Inse pentru ce nu s'a aflatu nici unulu altulu care se-lu motiveze mai bine? Ci dupa parerea nostra Hodosiu, si-a motivat destulu, si destulu de bine amendmentul. Scimus, precum si elu insu-si a permis in cuvantarea sa, ca a vorbitu numai d'in punctu de vedere legalu; si d'in estu punctu de vedere, mai bine nu se poate vorbi; reportulu juridicu in care se afla Transilvania cu Ungaria lu-affamu d'in destulu de desfasiurat in cuvantarea lui Hodosiu. Pote, ar fi mai potutu vorbi si d'in punctu de vedere politicu, si d'in multe alte relatiuni — inse bine a facutu, ca acumu a vorbitu numai ca juristu.

Si ce a fostu amendmentul lui Hodosiu? Se-lu repetim si se-lu punem la ochii si celor mai idioti. Hodosiu a vrutu, se se dica „legatura“ in locu de „uniune“ pentru ca cuventul „legatura“ (nexus) si-are basa a sa in legea de la a. 1791. art. VI. care nime nu-lu poate combate, era cuvantul „uniune“ se baseaza pe legea d'in 1848, care n'are totu calitatile legale. Totu d'in acestu motivu a disu Hodosiu ca: fundamentul relatiunei intre Ungaria si Transilvania l'a pusu „sanctiunea pragmatica si articolul VI. transilvanu de la an. 1791.“ In privintia ulteriorei desvoltari a acestei relatiuni, dice Hodosiu ca: se iee in consideratiune legile de la 1848 si cele de la 1863, pentru ca, pecandu ungurii transilvani tienu tare de legile d'in 1848, si nega validitatea celor d'in 1863, pe atunci romanii transilvani mai cu multu dreptu tienu de legile d'in 1863. si nega valorea legale acelor d'in 1848. Apoi daca Ungaria dice in adres'a sa ca nime se nu pretinda de la ea „ce-va ce ar' pota periclită principiile fundamentale ale constitutiunii sale;“ atunci d'in principiul de reciprocitate cu totu dreptulu a potutu cere Hodosiu adausulu ca: „neci Ungaria se nu pretinda nemicu ce ar' pota periclită independinta Transilvaniei.“

Eca pe scurtu amendmentul motivat a lui Hodosiu. Este aici ce-va neconvenientu, este aici ce-va nedreptu?

De unde dar', si aci trecem la alta parte a articolului nostru, atatea invective asupra lui Hodosiu in diurnalele magiare; magiare unele numai in spiritu, magiare altele si in litere. De unde invectivele in aceste diurnale, cari nu si-a luat neca macar' ostensibila a reproduce cuvantarea lui Hodosiu. O procedura forte suspicioasa, si egoistica acesta d'in partea diurnalelor magiare. Ele nu publica cuvantarea lui Hodosiu dar' publica cuvanturile celor ce au vorbitu in contra lui. Ce inseamna asta alta, de catu a seduce opiniunea publica?

„Politikai Hetilap“ in numerulu 9. d'in 26. febr. a. c. dice ca Iosif Hodosiu cu o indresnala degenerata (elfajult — nu cum-va insenaza acestu cuvantul si: inlemnit) a dechiat legile d'in 1848. de nevalide. Se ne ierte domnulu amicu (!?) alu nationalitatilor de la Politikai Hetilap, dar' Hodosiu a facutu distinzione intre legile Ungariei si cele ale Transilvaniei de la 1848, si a disu ca nici legea uniunei d'in Ungaria nu poate avea valore in Transilvania, si de asemenea neci legea uniunei d'in Transilvania nu poate avea valore in Ungaria; era in specie a vorbitu numai despre defetele legale ale legei de uniune d'in Transilvania; si in acesta, nime nu l'a potutu si nici nu lu poate refrange. Aci nu e indresnala degenerata, ci este tarla de caracteru de a spune adeverulu in fatia la tota tiera.

Ci unu corespondinte in „Wand.“ acestu diurnal nemtiescu insuflat de spiritu magiaru, in numerulu 61. d'in 4. l. c. e si mai malitosu de catu toti ceia-lalti unulu cate unulu si toti impreuna.

Acestu corespondinte scrie d'in Pest'a sub firm'a p. p., si vorbindu despre propunerea Dr. Deak in privintia propozițiunii numerice a membrilor comisuniei pentru afacerile comuni, adeca

câți membri să fie d'in astă séu ceea partida, d'in astă séu ceea națiune, dice că, se voru alege 2. de falca romana — corespondințele se feresce ca de focu a dice de „națiunea romana;” apoi afirma că: D. Deák a provocat (aufgefordert, pote a vrutu să dica domnulu corespondintă că: a poftit, noicelutu putinu acă nu cunoștemu provocare) pe romani ca să desemne ei d'intre ei pe acei-a pe cari ar' vră să fie alesu in comisfune; dar' Dlu Deák, dice corespondințele mai incolo, candu a facutu acesta provocare a presupusu acumu inainte că romanii in o comisfune de azi mare momentositate, voru desemnă pe acei-a d'in ei, pe cari i-ar' fi placutu corespondintelui, si pe acei-a pe cari corespondințele dupa pricperea sa i-tiene de cei mai demni atâtua dupa capacitate, cătu si dupa trecutulu loru publicistcu de a corespunde unei astfelii de distintiuni.

Intr'adeveru nime n'a potutu face unu complimentu mai indiscretu Dlu Deák, de cătu acelu corespondintă. Cumu? D. Deák, candu a poftit pe romani in intielesulu disu mai susu, elu atunci a avutu si reserve? Acestu barbatu alu libertăției, se jocă si pe sic volo? Astă n'amu cutedia a o supune; si nici nu credemu ca corespondințele să aiba acă dreptu; atâtă scimu că chiar' Dlu Deák a disu că pe langa totă nisquintia sa de a reesi să se aléga in comisfune si desemnatii romaniloru, totu-si nu i-a potutu sucede. Si desemnatii romaniloru, pe cari D. Deák i scie, erau chiar' Hodosiu si Babesiu, contra carora si-vîrsa venișulu corespondințele nostru, care dice in sîmtiulu seu malitosu că: „aceea totu-si nu se potă presupune, ca intre desemnatii să fie — si votului unanim a majoritatii să se recomende — unulu ca acel'a, care prin cuventarea sa provocatoriu a vatematu integritatea si legile tierei, a vatematu majoritatea casei si patri'a.” Protestâmu Dle corespondintă in contra astorui expresfuni insolente, si ardite. Noi nu scim neci-unu deputat romanu, care să fie vatematu patri'a; scim d'in contra, că ei suntu patrioti mai buni de cătu multi d'in cast'a dumitale.

Era majoritatea casei, nu scim să te fi luat pe DTa de advacatulu său, majoritatea casei, o credemu cu multu mai loiala, de cătu se nu scie respectă diversitatea opiniuniloru. Nu domnule, deputatii romanii, nici-odata nu voru degeneră a vatemă patri'a; si cu atâtua mai pucinu va fi acest'a Hodosiu, carui, dupa cumu lu cunoștemu nu numai de acumu ci d'in totu trecutulu seu, idolulu celu mai santu i este patri'a. Eca domnule corespondintă chiar' Dlu Nyáry Pál este care si d'insulu a dorit u Hodosiu să fie alesu in comisfunea pentru afacerile comuni, si D. Deák inca l'a voit. Ce dici la astă? mai cutezi a sustienă că Hodosiu neci-odata nu va ave majoritatea voturiloru in casa? precumu afirmi la finea corespondintei DTle. Ei! dar' DTa in arroganti'a DTle, te faci arbitrulu majoritatii casei. Ci azi este, neci-odata nu va ave majoritatea voturiloru d'in casa pentru neci d'insulu, dupa cătu scim, nu o cere, pana atunci pana candu majoritatea casei va remană identica cu egemonia de suprematia magiara.

Te provoci la Vladu, care a disu că „intelligentia romana e forte mica;” neci nu e azi de numerosa ca a vostre de buna séma — dar' si voi numai „nos numero sumus.” Apoi se ne ierti, dar' nu l'ai intielesu său n'ai vrutu a-lu intielege pe Vladu; pentru Vladu a disu că „e nespusu de micu numerulu acelorui intelligenti romani, cari ar' vră uniunea Ardélului cu tiér'a Ungurésca.” Ei! dar' astă nu-ti place — azi dar' Dle corespondintă?

Dice mai incolo corespondințele că deputatii de romanu pentru aceea n'a desemnat pe Gozsdu si pe Fauru pentru comisfunea afacerilor comuni, pentru acela si voru a se face instrumente orbe la unu Babesiu. Noi azi amu vre se scim, că Gozsdu si Fauru nu su instrumente ci domeni cu minte si voia libera, si credemu că nu voru fi avendu lipsa a se face instrumente nimenui, neci macar' celor-a la cari ar' vrea corespondințele. Era Babesiu, elu n'are lipsa de domeni ce sar' face instrumente; instrumentele lui suntu capacitatea ce o are, si anim'a lui de romanu.

Ci corespondințele in furia lui veninosa era vine la Hodosiu si dice că in tota intemplarea e o nebunia pentru deputati, o batjocura de discretiunea lui D. Deák, că intre desemnati a pusu si pe Hodosiu, pe acelu deputat fără respectu, care in facia dietei ce s'a adunat pe basa legilor d'in 1848, cu unu cinismu ce face necas, a cutedat a negă va-

liditatea legei de uniune, lege ce insu-si monarcul o a recunoscutu. In cătu pentru legea uniunei, amu respunsu mai insusu la „Politikai Hetilap” Fia acele dice si acă Dar' ce alte idei inalcite acă la D. corespondintă! Nebunia pentru deputati, că au alesu liberu si dupa consciintia desemnante pe Hodosiu! — ; si batjocura de discretiunea Dlu Deák, că acest'a a poftit pe romani se desemnu pe cei cari voru se fie alesu in comisfunea pentru afacerile comuni! Eca nebunia si batjocur'a corespondintelui. Intr'adeveru că nebunia si batjocura mai adaptata nu si-a potuta dă nime, decumu ti-ai datu insu-ti dta dtale, domnule corespondintă; si omulu nu scie se te compatimësca ori se rida de dta; si apoi ce se compatimësca, si ce se rida in dta? Prépuçinul sîmtiul de nu lips'a totale de cultura, său germele unei tremante? Fia ori ce, dar' in dta se vede că nu predominesc acelu sîmtiul, ce dta lu numesci amorulu patriei peste sîmtiul de propri'a națiunalitate; si azi in astfelii de giurstari, ti poti inchipu, că ori cătu ar' fi de mare aplecarea romaniloru de a se impacă cu majoritatea casei in caus'a națiunalitatiloru, noi totu-si nu vomu vota neci odata pentru articolul dtale.

Aci se gata articolul corespondintelui, acă lu finim si noi. F. J.

Bu teni (com. Aradu) 6. martiu, 1866.

On. Redactiune! In Nr. 10. alu „Conc.” avui onorea a ceti unu articolu, in care afrai unu lucru forte putinu de credintă, in caus'a denumirii său mai bine disu cu cuvintele articolului „introducerii de invetatoriu in comun'a Holdm zes pre unu locuitoriu de acolo cu numele Jacobu Serbu;” nu pociu trece cu tacerea acestu articolu, ca să nu respundu la elu, cu atâtua mai vertosu a declară assertiunea cestiuñata de neadeverata, cu cătu Dsa scriotoriu articolului indrasnesce, si deregator'a cercuala a Josasielului a o atinge cu aceste cuvinte dupa ce facu naintea publicului personalitatea si qualificati'a introdusului invetatoriu Jacobu Serbu intr'unu modu dejositoriu cunoscuta, atinge că intru denumirea si introducerea astfelui invetatoriu, si judele cercuala s'aru fi invoit.

Intrebă pe scriotoriu articolului, că ore judele cercuala are incurgere la denumirile invetatorilor populari? intrebăt'au candu-va directoriu districtualu pre vre-unu recurrentu că judele cercuala invoiesce-se intru introducerea cutarui-a invetatoriu au ba? dupa a mea parere si dupa insa-si sciuntia mea sciu că nici candu, nici la o denumire, nici la o introducere judele cercuala n'au fostu intrebătu pentru invoire său ne-nvoie, ci totudeaun'a Inspectiunea scolară au pasit u dupa placulu său pe cum si in casulu acestu-a fiindu denumitul de invetatoriu popularu Jacobu Serbu prin directoriu districtualu D. Moise Gergariu s'au adusu decretul său la judele cercuala, carele dupa intărirea l'au luat spre sciuntia si l'au vidimat; inse aplacidarea invoiri nici au declarat o nici in scrisu numitul Jacobu Serbu nu i-a dat'o, cu atâtua mai putinu fiindu-nici provocata n'au fostu spre ace'a nici intrebătu, si indesertu si-aru fi si datu aplacidarea invoiri sale fiindu eschisul de la azi afaçeri.

Disei in responsulu acestu-a că amu aflatu unu lucru putinu de credintă in astfelui articolu, pe langa adusele innainte că nu e adeveratu că judele cercuala si-aru fi datu aplacidarea denumirii său pota fi substituiti numitul invetatoriu.

Negu de odata si aceea că Jacobu Serbu ar fi azi unu individu pre cumu e descrisu in astfelui articolu că n'aru ave azi felu de insusiri, ca să nu pota densulu statuinea invetatorescă d'in Holdm zes pana la unu tempu ce se va deschide concursu pe astfelui statuine a suplent, fiindcă numitul intraltru rondu au mai fostu invetatoriu totu in acea comuna unu tempu mai indelungat, prin care s'au dovedit, că are insusurile temporale de a potă fi substituit, inca potă ave dora si mai aplicabile insusiri de cătu acelu-a in acarui interesu s'au scrisu articolulu, fiindcă scriotoriu articolului atacatu, nici eu giurstările d'in comun'a Holdm zes nu e cunoscuta, nu scie aceea, că in comun'a Holdm zes nu este casa de scola, nici se pota pe bani gat'a cascigă, dara nici cu arenda capetă, fiindcă fostul invetatoriu Teodoru Comanu inca numai d'in favoritatea si legatur'a casatoriei sale au potutu cascigă o odaie unde si au tinutu si locuinta si scolă, si pe cum scriotoriu articolului dice că Jacobu Serbu e unu avutu economicu prin urmare dara are si casa unde potă tină pe langa locuinta sa, deschilinita odaie pentru scolă invetaciilor si usioru debue să credu că dora Dlu Directoru Districtualu d'in acelu indemnul l'aru fi temporalu constituut, (? Cor.) pana se va deschide concursu azi d'nsa articolistulu aru fi debuita antâi să cunoște giurstările locale, — mai de parte să fie in-

vinsu despre aceea, că judele cercuala ore are incurgere in denumirile său in substituirea unuia invetatoriu popolaru au ba? si atunci se prinda pen'a si să serie articolu, dar' nu lucruri neadeverate, să le dea publicului, si să dica, că si judele cercuala s'au invoit dupa dical'a de comunu „ca cu bot'a in balta să inprosec in tote lăturile.”

Buteni, 6. martiu 1866.

Georgiu Stoicoviciu
jude cercuala.

Protocolul

siedintie a trei-a tienuta in 14. februarie 1866.

Președinte Antoniu Mocioni.
Notariu Aureliu Maniu,
Membri: Demetru Joanescu, Sîgismundu Popoviciu, Florianu Varga, Georgiu Mocioni, Georgiu Ivacicoviciu ablegatulu cercului Ciacovei d'in comitatulu Tîmisiului, Aleandru Mocioni, Sîgismundu Borlea, Iosifu Hodosiu ablegatulu cercului Bradu d'in comitatulu Zaranului, Aloisiu Vladu, Ioane Fauru, Vicentiu Babesiu, Georgiu Ioanoviciu, Emanuil Gozsdu, Gerardu Véghsó, Sîgismundu Popu, Petru Mihályi.

XVI. Protocoolele siedintelor d'in 27. si 30. jan. a. c. cetindu-se:

S'au autenticat.

XVII. Aloisiu Vladu cu privire că protocoolele siedintelor au a indeplinit in cătu-va diariulu, prin urmare trebuie mai pre largu compuse, si că de acum inainte insotirea va trebui mai desu să tienă siedintie desbatendu cele mai momentosé si vitali cestiuñi a-le nostre, astă că unu notariu ar' fi prea insarcinat, deci propune ca insotirea se poftescă pre comembru Iosifu Hodosiu ca si d'nsulu să indeplineasca afacerile seriale a insotirei.

Fauru aprobandu aceasta propunere doresce că in viitorime protocolul să se autenticde in cea mai de aproape siedintă.

Ambe aceste propunerii s'au acceptat si dupa ce comembru Hodosiu s'a dechiarat a se supune dointie comune s'a decis cu unanimitate:

Aflandu-se de lipsa, cu privire la inmultirea afacerilor scriisuali a-le insotirei, inca unu notariu, s'a poftit de acest'a cu votu eomunu comembru Iosifu Hodosiu, carele cu notariul de pana acă va impartă ducerea protocolelor in se astă ca intru-o siedintă numai unulu se duca protocolulu, avendu acel'a in cea mai de aproape siedintă a-se autentică.

XVIII. Presedintele propune, ca fiindu proiectul de adresa cunoscute mai de o septomană, si presupunendu-se că acel'a s'a studiatu d'in destul de cătra membrei insotirei, poftescă insotirea se sepronuncia cumea astă la asemena, că pasagiul respectivu elu singurul a propus in comisfunea de adresa d'in acelu motivu, fiindu-că presedintele si comembru Babesiu aflandu-se odiniora la D. Deák l'au staverit si formulat in se astă după cum s'a si primitu in proiectu; deci cugeta că acum săra de a dovedi inconsciintă nu se mai poate stramută.

Babesiu recunoscă cumea cercetandu elu cu presedintele pre Deák, si acest'a comunicandu-le adau-sulu ce l'a facutu in proiectulu de adresa cu privire la cestiuñea națiunalitatilor in urmarea dorintei expresa de cătra deputatiunea insotirei, elu a pretinsu ca să se inducă si principiul egalei indreptătiri ca basa deslegarei cestiuñei națiunalitatilor, la observarea lui Deák inse, singuru a formulat punctul ultim a alesii 25. d'in proiectulu de adresa unde se enuncia, cumea diet'a va observă la deslegarea cestiuñei națiunalitatilor principiile dreptătii si fratițătii observandu că acest'a ar' fi minimul ce s'ar' recere ca adausu, cu ocașia acestei a fostu si comembru Joanoviciu de fatia.

Maniu si-esprime parerea de reu că acest'a s'a intemplatu fără atragerea lui de-si d'nsulu asemenea a fostu esmisu de cătra conferinta in acesta causa, si doresce ca in viitorime decisfunele să se observe in strictetă.

Babesiu observedia la acest'a, că d'nsulu n'a fostu ca membrul deputatiunei, ci numai privativ a cercetatu pre Deák, candu apoi comunicandu-i se pasagiul d'in adresa, elu si-a esprimitu in privint'a acelu-a numai opinionea sa privata, si prin ace'a nu se simte nici elu, cu atâtua mai putinu se poate simti conferinta deoblegata, si elu e gata ori candu a merge si mai de parte.

Hodosiu intr'o cuventare si-desfasiura mai pre largu opiniunea sa fatia cu projectul de adresa, si doresce ca acel'a se ie mai nainte in generalitate la desbatere cu privire la principiile desfasiurate in acel'a, caci dupa parerea lui projectul in esentia nu diferesce intru nemica de adres'a d'in 1861, — doresce dara, ca mai nainte asupr'a principiilor s se faca desbatere, apoi in specie s se cerceteze, caci ore in catu se sustiene prin projectu autonomi'a telerelor de sub coron'a S. Stefanu, si fatia cu Transilvania ar' dor ca cestiunea uniunii s nu se tracteze de projectu ca fapta inplinita, ci pre temeiul si cu respectarea Diplomei Leopoldine, si a sanctiunei pragmatice a Transilvaniei, prin cari s'a sustinut pentru Transilvania o autonomia deplina in legalatiune si administratiune; totu asi doresce ca s se cerceteze cu de amenuntul cumca ore prin projectu indestuleza-se pretensiunile difterelor natiunalitatii seu nu? D'in aceste puncte de vedere ar dor s se desbata si decida despre compurtarea ablegatilor romani cu oca-siunea desbaterilor dietali a projectului, pronunciindu-se conferint'a caci ore se participede la desbaterea generale si speciale seu nu, si in casu afirmativu, s se decida, in ce difreptiune si prin cari amendamente?

Gosdu afia de lipsa, ca la desbaterea generale asupra principiilor projectului fie carele se participede dupa convingerile sale politice, er' ce se tiene de pasagiul cestiunei natiunalitatilor doresce ca s se cercetedie, caci ore potemu fi noi cu acel'a multiumenti seu nu, si ce modificare aflam de lipsa a face? in care casu apoi voesce ca amendmentul aci in conferint'a s se formuledie, determinandu-se si modrul procedurei intru propunerea si aperarea acelu-a.

In privint'a cestiunei ardelene doresce s se sustieni autonomi'a tieri, dar' cugeta caci vre-unu amendmentu in difreptiunea acesta ar fi la locul seu numai dupa sosirea ablegatilor ardeleni, candu acesta cestiune se va desbate.

Babesiu e asemenea de parere caci cestiunile politice nu potu compune objectu de desbatere in conferint'a nostra, deci afia de lipsa numai cu privire la pasiurile si amendmentele intreprinse de catra ablegatii romani in diet'a d'in 1861 a discute cestiunea, si a nume caci ore dacă acum nu s'aru repeti acele, nu s'aru potu cumva d'in tacerea nostra deduce caci amu recesu de la acele, desi nici adres'a de acum nu corespunde deplinu acelora? Nu voesce s se faca greutati seu se le inmultișca acele cu oca-siunea desbaterilor, caci cugeta in catu atatu a fi angajatul pentru pasagiul primitu si ar' dor ca discordia se nu se faca, dar' in totu casulu afia de lipsa a-se aminti ce-va de spre amendmentele d'in 1861, si in privint'a acesta propune: ca s se insarcinedie unul d'intre noi, carele cu oca-siunea desbaterii projectului de adresa, intr'unu momentu potrivit, se dechiare in numele nostru, cumca prin pasagiul d'in projectu, ce tratedia cestiunea natiunalitatilor noi ne vedem, amendmentele nostra d'in 1861. spriginite si inaintate, si de-o camdata ne odihnimu intru atata, nevoindu a lungi si inmulti greutatile cu cari are diet'a a-se lupta, — deci nu le mai repetim acele, si nu facem neci unu amendmentu nou, caci speram caci prin lege diet'a ni va refui detorintele.

Vladu atinge, caci d'insulu la oca-siunea tramiterii deputatiunei nostra la Deák a pretinsu s se descopere lui Deák superarea romanilor pentru cuventul de tronu nu amintesce de felu caus'a natiunalitatilor, precandu acea in rescriptele d'in 1861 cu tota seriositatea a fostu cuprinsa, si desi nu aprobedia caci deputatiunea insotirei a formulat pasagiul amintit, fiindu-caci ar' fi dorit ca acel'a in conferint'a s se formuledie, si desi acel'a nu contiene, acea, ce ar' fi dorit s contine, totu-si afandu-lu d'in destulu de elasticu, in catu potemu d'in acel'a a-ne face deduceri indestulitoare, si cu privire caci reportulu despre acesta, conferintia l'a primitu, afia inconsecinte ori ce modificare, si nu doresce se repetim amendmentele d'in 1861. seu s se facem noi, ci primesce in privint'a acesta, propunerea lui Babesiu. Pasagiul tratatoriu de Ardelu nu lu-indestulesce desi doresce uniunea, inse nici de catu contopirea, si nu e in contra unui amendmentu pentru uniune prin care s'aru sustinut autonomi'a Ardelului si s'ar' respinge ori ce intentiune de contopire.

Babesiu respunde caci dorintie de care amintesce Vladu sa satisfacutu atatu lui Deák catu si prin alte locuri competinti. (cari? R.)

Fauru imparte obiectul de discussiune in 4. parti, si dice: partea antata se referedea la desbaterea d'in punctu de vedere a politicei, aci inse dupa cumu s'a disu si de altii, fie carele are libertate deplina a participa la desbateri dupa convingerea sa politica, seu a-se abtien cu totulu de la acele, a dou'a parte se referesce la amendmentele d'in 1861. in privint'a acesta desi afia caci prin nerepetirea acelor'a fara o dechiaratiune expresa, nu s'pote deduce caci amu fi renunciatu la acele, totu-si nu e in contr'a propunerei lui Babesiu, numai doresce ca in catu s'ar' primi acea, dechiararea s se formuledie precisu, contienendu acea, cumca de ore ce pasagiul de acum nu e in contra-

riate cu punctul de plecare cuprinsu de noi in an. 1861. noi ne dechiaramu indestuliti cu acel'a; — a treia parte se referesce la pasagiul tratatoriu de cestiunea natiunalitatilor, aci desi afia de bine s se pretinda principiul egalei indreptatarii intru deslegarea cestiunei natiunalitatilor, totu-si cugeta caci dupa cele intemplete, mai cu sema dupa-ce-ne-amu invoitu odata intru formularea acelu-a asie dupa cum s'a primitu ar' fi neconsecintia ori ce modificare, dar' totuodata crede, caci acelu pasagiul nici nu contiene unu ce pre-judicatoriu pretensiunilor nostre; — a patra parte tratedia cestiunea Transilvaniei; in privint'a acesta afia, caci tratarea acelei-a nu are locu la desbaterea generale, amendmentu a-se face la desbaterea speciale nu afia d'in destulu motivu, caci pasagiul respectivu sustiene cestiunea prefigerei referintielor Transilvaniei cu Ungaria de deschisa, si crede caci acesta si-va ave mai potrivit locu atunci, candu va veni prefigerea referintielor acestor'a la desbatere, candu apoi totuodata voru fi si ardelenii presinti si ne voru informa mai bine despre intentiunile si dorintile loru, — doresce dara a-se lasa ardelenilor initiativa.

(Va urmă.)

NOUTATI ESTERNE.

FRANCIA. In siedint'a d'in 3. Mart. continua-se desbaterea asupr'a adresei, formularea mai noua a modificarii referitorie la Germania, asie precum s'a asternutu camerei de comisfune, nu s'a aflatu de totu buna, totusi camer'a o-a primitu dupa unele observatiuni a le lui Rouher, prin cari i-sa marita insemnatatea. Contrarii a voitu s se primesca modificatiunea urmatoria: „Fatia cu evineminte, cari agiteza Germania, ne vomu tieni ferici, daca vomu vedea, caci guvernul remane pe langa politica detiermurita in telegramale sale.“

Iul. Favre partfnindu modificarea acesta dice: camer'a e petrunsa de acel'a-si sentimentu, care se pota totu-si esprime in multe forme. Modificatiunea projectata de elu si partfnii sei areta indestulire si pentru acele, ce a facutu guvernul pana aci, si cuprinde totu o data dorirea, caci si in viitoru se remana pe terenul, care l-a ocupat. Aceasta se vede chiaru d'in modificatiune, pana candu projectul comisfunei e obscuru. Cuventul „neutralitate“ debileteza politica inaugurat in telegramul lui Drouyn de Lhuys (protestarea in contra tractatului d'in Gastein).

Rouher si-redifca cuventul voindu a espune parerile guvernului a supra a loru trei modificatiuni. Guvernul si-a dechiaratu in telegramul seu d'in 29. aug. parerea despre difisfunea ducatorului si tractatului d'in Gastein. Telegramele acelor doua guverne s-au finit in consunantia. — Aceste doua poteri germane au datu mai tardiu o dechiaratiune lamuritoria si au recunoscutu de provisoriu tractatul d'in Gastein.

In urm'a dechiaratiilor acestor-a trebuie s se punem in asteptare, si liberi de tote obligatiunile, ca domni peste faptele noastre, s se fimu cu atentiune la evineminte. Cuventul de tronu inca se esprime in acestu modu. Comisfunea a asternutu o formulare, guvernul o primesce; in contra acestei-a se recomenda modificarea lui Iul. Favre; inse acesta nu contiene acele-si pareri, acele-si idee. Formularea comisfunei recunoscet, caci neutralitatea — dar' nu indiferentia politica — urmata de guvern in trecutu, a fostu o politica intelepta si corespondietoria intereselor Francei; in catu pentru venitoriu, care ar' potu fi gloriosu prin evineminte ce voru urmă, — recomenda politica atentiunei. Acestu-a e unu respunsu chiaru la cuventul de tronu. D'in contra modificarea se vede a pune de totu la o parte cuventul de tronu, si pe langa aprobara fara de nici unu intiesu a telegramelor, respinge aprobarea, care e de a se enunci a supra politicei guvernului; Guvernul si va retine politica pronunciata in telegramale sale, inse camer'a are de a respunde la cuventul de tronu. Formularea comisfunei coresponde de totu scopului acestu-a, si guvernul o primesce in tota estinderea.

Iul. Favre: Cumca avemu doue formulari, vine d'acolo, caci ideele nu-si identice. E bine fara indoiala, daca se pronuncia totu insulu. Guvernul si-a ceteratu a le sale noi inca voimu a ne spune parerile. Telegramul, in care ministrul de externe incunoscintieza opiniunea guvernului, esprime fara indoiala voint'a domnitorului. A ne provocă dura la telegramul acelu-a, insemneza a ne provocă la voint'a domnitorului. Nu e indoiala caci

există diferinta intre telegramulu acestu-a si intre cuventulu de tronu, si inca unu atare, casă intre acele doue politice, d'intre cari un'a aproba neutralitatea, ceea-l-alta intaresce dreptul; Modificarea partnesce pre est' d'in urma, si respinge obscuritatea celei-a. Guvernul a cunoscutu d'in incepere intermalitatea tratatului d'in Gastein. A fostu destulu a aruncă o elipta peste articolul său d'antâi, spre a se potă convinge deplinu. N'a potutu dar' nimicu stramută parerea d'antâi a guvernului, de nu unele motive secrete, cari ministrul voiesce a le tacă. Telegramul ministrului de externe a datu expresiune unei politice mai demne de Francia decât cuvantul de tronu. Pentru acea compunerii modificatiunei lu aproba mai multu pre acelu-a.

Olivier dice caci tract. de Gastein are unu carateru de totu interimal, ce apare destulu atatu d'in negotiatu suspinse ale acestor doue poteri germane, catu si d'in certele ce provinu intre ele d'in dì in dì. Diferint'a intre aceste doue formulari mai multu e de stil: dar' in intiesu strinsu este o consunanta deplina intre aceste doue puncte: Ce se atinge de trecutu, nîmene nu aproba politica urmata de guvern; in catu pentru venitoriu, se face provocare, caci trebue s se tienu de principiile cari si le-a propusu guvernul sălesi. Dar' ministrul face cunoscutu, caci guvernul va remane fidulu pre langa acele. Aici e intrebare numai de concepere, si vorbitorul se dechiară pe langa testulu comisfunei. E de lipsa ca camer'a s se esprime catu mai chiaru fatia cu Germania. Francia trebue s se enunci, caci se va tien strinsu de dechiaratiunile esprimate in telegramale sale, si neci midilocit, neci nemidi-locit nu va sprinji pretensiunile si sperantiele lui Bismarck.

Thiers primesce lamuririle lui Olivier, si daca guvernul le va explică asie, va vota pentru testulu comisfunei,

Rouher dice caci guvernul si va sustine in venitoriu libertate deplina in lucrare fatia cu tote staturile. Francia nu cauta atatu de indiferinte la lucrurile ce se intempla in lume, ca s se nu fia cu atentiune cuvenita la cele d'in Germania, si s se nu pondereze insemnatatea loru. Esplicatiunile lui Ollivier su-ale sale proprii, guvernul si-explica totu de un'a elu insu-si cinosură, ce si-a detiermurit, si vorbitorul crede, caci s'a esprimat destulu de chiaru.

Olivier remane cu totulu pe langa dechiaratiunea acesta.

Modificările cele doue s-au respinsu si articolul referitor la Germania a remas cu 238 de voturi contra 14. nestramutat.

Proprietari si editoriu: Sigismundu Popu.
Redactoru respundietoriu: Aleandru Romanu.

5—1866.

Concursu.

Prin acesta se deschide Concursu pa 4. septembri de la antata publicare in foile aceste:

1. Pe statiunea inveniatoresca de class'a I. d'in Secusiu indiestrata cu emolumintele anuale de: 105 fl. v. a., 40 chible de grâu, 50 puncti de sare, 50 puncti de clisa, 12½ puncti de lumini, 2 stângeni de lemn, 6 stângeni de paie si cortelul liberu;

2. Pe statiunea inveniatoresca d'in Pobda indiestrata cu anuali 80 fl. v. a. 2½ jugere de aratura ¼ jugeru de gradina, 40 chible de grâu, 33½ puncti de sare, 66½ puncti de clisa, 8 puncti de lumini, 1¼ stângenu de lemn 5½ stângeni de paie, si cortelul liberu;

pana candu doritorii de a cuprinde vre unul d'in aceste posturi sunt avisati recursurile sale bine intocmito, si adresate catra venerabilulu consistoriu Aradului in coce a le strapune.

Timisior'a 21. fauru 1866.

(2—3)

Meletie Dreghici m. p.
Protopresv. Timisiorei.

Nr. 57.

Publicare de concursu.

Pentru vacanta statiune inveniatoresca d'in Holt-Mediesiu. protopresbiteratul B. Inelui, cu care sunt impreunate urmatorile emoluminte: 105 fl. v. a. 10 cubuli de bucate 8. Stangini de lemn.

Voitorii de a occupa acesta statiune, sunt indreptati recursurile sale trebuinciosu instruite si adresate catra venerabilu consistoriu dicesanu d'in Aradu; pană in 31 martiu a. c. s. v. ale transpune la subsrisulu in Nadalbesci.

Nadalbesci in 25. januariu 1866.

Moise Ghergariu, m. p.
vic. protop. Inspect. scol.

(2—3)